

VNTB – Giải Nobel Hòa Bình 2022 được trao cho các nhà hoạt động nhân quyền ở Belarus, Nga và Ukraine

07.10.2022 11:48

Vũ Ngọc Yên

(VNTB) – Giải Nobel Hòa bình 2022 được trao cho nhà hoạt động nhân quyền người Belarus, Ales Byalyatski cùng tổ chức nhân quyền Memorial ở Nga và Trung tâm Tự do Dân sự (Center for Civil Liberties) tại Ukraine”.

Ủy ban Nobel công bố hôm thứ Sáu 8.10.2022 tại Oslo quyết định trao giải Nobel Hòa bình cho ông Bialiatski và hai tổ chức trên vì muốn tôn vinh “quyền con người, dân chủ và cùng tồn tại hòa bình” ở ba quốc gia láng giềng Belarus, Nga và Ukraine. Bà Berit Reiss-Andersen, chủ tịch Ủy ban Nobel Na Uy, nói thêm rằng những người đoạt giải đã “bảo vệ các quyền cơ bản của công dân” trong nhiều năm qua, bằng cách ghi nhận các hành vi tội ác chiến tranh, lạm dụng nhân quyền và quyền lực. Họ đã thể hiện tầm quan trọng của xã hội dân sự đối với hòa bình và dân chủ.

Nhà hoạt động nhân quyền Ales Bjaljazki

Ales Bjaljazki; sinh ngày 25 tháng 9 năm 1962 tại Vjartsilja, SFSR Nga, Liên Xô) là một nhà hoạt động nhân quyền người Belarus.

Khi Bjaljazki được hai tuổi, gia đình chuyển từ Nga đến Belarus. Bjaljazki nhận bằng tiến sĩ văn học tại Học viện Khoa học Quốc gia Belarus.

Năm 1988, ông và những người khác đã tổ chức các hoạt động công khai để tưởng nhớ các nạn nhân của chủ nghĩa Stalin. Một số vụ bắt giữ và phạt tiền sau đó. Byalyatsky là người đồng sáng lập Mặt trận Nhân dân Belarus Adrashene (Phục sinh), đã vận động cho dân chủ hóa từ năm 1991.

Năm 1996, bất chấp nguy hiểm và sự phân biệt đối xử, ông đã thành lập tổ chức nhân quyền Vyazna (cũng là Wesna), tổ chức hỗ trợ các tù nhân chính trị và gia đình của họ. Vì điều này, ông đã được vinh danh với Giải thưởng Homo Homini vào năm 2005 .

Bjaljatzki bị bắt vào ngày 4 tháng 8 năm 2011 và ít lâu sau bị kết án bốn năm rưỡi trong trại tù vì tội trốn thuế. Liên minh châu Âu và Hoa Kỳ chỉ trích thủ tục này là "dàn dựng chính trị". Tổ chức nhân quyền Amnesty International cũng yêu cầu trả tự do cho Bjaljatzki.

Memorial International

Tổ chức nhân quyền quốc tế Memorial nổi lên như một phong trào vào mùa thu năm 1987 vào thời điểm chính sách glasnost và perestroika được Tổng Bí thư đảng cộng sản Liên xô Mikhail Gorbachev quảng bá, khởi đầu hoạt động ở Moscow và sau đó lan rộng ra các vùng khác của Liên xô. Memorial được chính thức thành lập vào tháng 1 năm 1989.

Là một tổ chức nhân quyền có trụ sở ở Moscow ,liên kết với hơn 80 tổ chức nhân quyền trên khắp nước Nga, các quốc gia hậu Xô Viết khác và các khu vực khác của châu Âu, bao gồm cả Đức.Trọng tâm hoạt động là xét lại quá trình xử lý lịch sử của chế độ chuyên chế chính trị, ủng hộ việc tuân thủ nhân quyền và phúc lợi xã hội cho những người sống sót trong hệ thống trại tù lao động Xô Viết (Gulag).

Vào tháng 11 năm 2021, văn phòng công tố Nga yêu cầu giải thể Memorial và các tổ chức hoạt động trong khu vực ở Nga. Tòa án Tối cao Nga cuối cùng đã thực hiện việc giải thể vào ngày 28 tháng 12 năm 2021.Các cơ sở độc lập của Tổ chức nhân quyền Memorial ngoài nước Nga vẫn tiếp tục hoạt động.

Center for Civil Liberties

Tổ chức Trung tâm Tự do Dân sự (Center for Civil Liberties-CCL) được thành lập năm 2007 nhằm thúc đẩy các giá trị nhân quyền, dân chủ và đoàn kết ở Ukraine và Âu-Á cũng như củng cố nguyên tắc về phẩm giá con người. Tổ chức phi chính phủ đặt trụ sở tại Kyiv, Ukraine. Trọng tâm của CCL là bảo vệ các quyền và tự do cơ bản; kiểm soát việc tuân thủ các quyền con người trong các hoạt động của chính quyền quốc gia và địa phương; làm việc với những người trẻ tuổi để tạo ra một thế hệ mới của những người bảo vệ nhân quyền và các nhà hoạt động xã hội dân sự; vận động, giáo dục nhân quyền và dân chủ, thực hiện các chương trình đoàn kết quốc tế.

Tổng cộng có 251 ứng cử viên và 92 tổ chức đã được đề cử cho Giải Nobel Hòa bình 2022. Danh sách đề cử cho giải Nobel Hòa bình năm nay còn có Tổ chức y tế quốc tế (WHO), Cao ủy tị nạn LHQ (UNHCR) và nhiều cá nhân danh tiếng như Giáo hoàng Francis , lãnh đạo đối lập Nga Alexei Navalny, Greta Thunberg và phong trào Thứ sáu vì Tương lai của Thụy Điển. Cả Tổng thống Ukraine, Zelensky cũng được dư luận coi là ứng viên tiềm năng cho giải Nobel Hòa bình. Năm nay,giải thưởng bị lu mờ bởi cuộc chiến tranh xâm lược Ukraine của Nga.

Năm 2021, Ủy ban Nobel Na Uy đã trao giải Nobel Hòa bình vinh danh Dmitry Muratov, tổng biên tập của báo đối lập chính quyền Nga Novaya Gazeta và nhà báo người Philippines, Maria Ressa.

Các giải Nobel khác

Ngoài giải Hòa bình còn có các giải Nobel cho Y khoa, Vật lý, Hoá học và Văn chương 2022 đã được công bố trước đó. Giải Nobel Y học thuộc về nhà cổ sinh học nghiên cứu tiến hóa Svante Pääbo (Thụy điển) hiện đang làm việc tại Leipzig, Đức vì công trình giải mã bộ gen của người Neanderthal. Giải Nobel Vật lý thuộc về ba nhà nghiên cứu lượng tử Alain Aspect (Pháp), John F. Clauser (Mỹ) và Anton Zeilinger (Áo). Giải thưởng Nobel hóa học được trao cho ba nhà thiết kế phân tử Carolyn R. Bertozzi (Mỹ), Morten Meldal (Đan mạch) và K. Barry Sharpless (Mỹ). Giải văn chương về tay Nhà văn Pháp Annie Ernaux.

Ngày 10.10.2022 sẽ công bố giải Nobel Kinh tế, đây là giải thưởng duy nhất không được nhắc trong di chúc của nhà phát minh chất nổ Alfred Nobel (1833-1896).

Tất cả các giải thưởng Nobel, có giá trị khoảng 10 triệu đồng Krone Thụy điển, tương đương €920.000. Lễ trao giải Vật lý, Hóa học, Y khoa và Văn chương được tổ chức tại thủ đô Stockholm (Thụy Điển) ngày 10/12, ngày tử trần của Alfred Nobel.

Riêng giải Nobel Hòa bình là giải Nobel duy nhất không trao ở Stockholm, mà được Ủy ban Nobel của Quốc hội Na Uy trao tại thủ đô Oslo cũng vào ngày 10.12. Giải này được coi là giải thưởng chính trị danh giá nhất trên thế giới.

Trong di chúc, Nhà sáng lập giải Nobel nêu nguyện vọng giải thưởng lập ra để trao cho những cá nhân hay tổ chức góp phần xây dựng tình hữu nghị, huynh đệ giữa các dân tộc cũng như giải thể hay cắt giảm quân đội ở mọi quốc gia trên thế giới.

<https://vietnamthoibao.org/vntb-giai-nobel-hoa-binh-2022-duoc-trao-cho-cac-nha-hoat-dong-nhan-quyen-o-belarus-nga-va-ukraine/>

Chuyến Đến: Dương Hồng Ân – Diễn Đàn Việt Nam 21

www.vietnamvanhien.org

An Lạc & Tự Chủ

VIỆT NAM VĂN HIẾN

www.vietnamvanhien.info

TỦ SÁCH VĂN HIẾN VỚI HƠN 8300 TÁC PHẨM